

ORADEA MARE (NAGYVÁRAD)
13 Octombrie st. v.
25 Octombrie st. n.

Ese in fle-care dumneaca.
Redacțiunea in
Közép-utca nr. 395.

Nr. 41.

ANUL XXI.
1885.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Jean-Marie.

— Dramă in versuri, intr'un act, de *André Theuriet*. —

(Urmare.)

Scena III.

TERESA.

O sfântă stăpână!

Ajută-mi s'alung ca pe o iasmă rea
Durerea ce vecinic stă in calea mea
Voiu să te uit de-acum... Jean, stea mu't iubită!
— Me năduș... (*Deschide ambele părți ale ferestei.*)

Ce gróză! marea-i asmuțită...

S'ar păre că vine o furtună. — Da,
Joel e bun, — ș'ar fi un păcat de-ai da
Măna, ș'ai inchide inima; — de ați dară
Voiu să-i fiu nevăstă 'ntradevăr; — și ără
Când voiu trăi colo, departe, voesc
S'aibă viața-i dulce, — vesel să-l privesc;
Voiu chemă amicii spre-a lui mângăere,
Și eu, lângă densusul, voiu avé putere
Să surid o alipă, și să cânt. — Prea sfânt!
Nu știu de cât cânturi triste... de mormânt.

(*O tăcere; apoi cântă incetișor.*)

Sfânta cu mâna-i de-odată prinse
Pe căpitanul aprópe mort,
Și pe aripa-i lată, intinsă
Il duse grabnic până 'n port,
Și-i duse: „Brave! acum te deșteptă!
„Mirésa-ți jună, la ea te-ășteptă.”

Și 'ndat' ce-ajunse 'n al său castel,
Bătú de trei ori in ușa grea
Dicénd c'o voce tare, de oțel;
„Uscă-ți ochii iubita mea!
Căci cel pe care-l credeai 'necat
Sfânt' Azenora ți l'a redat.”

(*Se intrerupe.*)

Vai! mereu spre densusul, fuge-a mea gândire!...

(*Remâne nemișcată și visătoare.*)

Scena IV.

JEAN-MARIE, TERESA.

(*Jean-Marie apare in cadrul usei din fund, și se oprește ca să privească pe Teresa. Deodată ea se întorce și scoțind un țipet, se ridică și fuge spre stânga in fața scenei.*)

TERESA.

Ah!

JEAN-MARIE.

Eu sânt, Tereso! O! ce fericire!
Și tu!...

TERESA (*tremurând.*)

Jean-Mari!

JEAN-MARIE.

In sfirșit te vęd iar!
Te simt la peptul meu, aud vócea-ți chiar!...
Am vrut să te surprind, nedându-ți de știre, —
Și 'ndată ce-ajunsei pornii cu grăbire
Din port, și prin oraș trecând necunoscut,
Am apucat prin câmpii drumul cunoscut.
Ce timp frumos! Cerul albastru suridea,
Tufșele tóte mirózne respândia,
Și când vėqui plaiul in raze scăldat,
Ca dintr'un vis dulce eu m'am deșteptat;
Iar când zării hornul lung al casei tale,
Scoțind un fum mare 'nprăștiet in vale,
Când sării pirlazul cu un singur pas...
Simții că putere nu mi-a mai ramas, —
Și — de fericire, — eram să cad!

(*Se intrerupe și privește pe Teresa.*)

Inșă,

Tereso! ce ai tu? eu te vęd surprinsă;
Ochiu-ți de-al meu fuge, simt mânați tremurând;
Ți-i frică?

TERESA.

Nu!... totuși când te-am vędut intrând
Cređui că'n prag ședé trista-ți nălucire...
Și-mi simții tot corpul pătruns de 'ngrozire
Oh! atăta vreme tot te-am așteptat...
Atăta vreme-am plâns...

(*Se despărțește de el, și trece la mēsa stângă*)

JEAN-MARIE.

Și eu? ce-am indurat!

Istoria mea pare ȳoveste grazavă;
Ascultă: Din China veniam toți pe navă,
Și'n Marea-Albastră ca vėntu 'naintam;
Dar nici cum pământul încă nu-l zăriam.
Sunete de clopot trec eau peste ape
Și noi toți cređurăm că termu-i aprópe
Când o grea furtună de-oda! se slırni
Și 'ntreg orizontul il invėlui.
Luptarăm ca zmeii cu marea turburată,
Totuși nava nóstră fu'n clipă sfarmată!...

Din ghiarele morții, noi, trei marinari
Sărirăm pe-o luntre și 'n talazuri mari
Luptarăm cu mórtea chiar, față 'n față,
Pân' ne-arunca vântul pe-o stâncă. — Ce viață
Am mai dus ș'acolo!... Luni întregi mereu
Fomea, arșiți, grózá, am îndurat eu; —
Pân' ce intr'o sēră — când, pe marea lină
Zarirăm o pânză... ca o stea divină!
Eră viața! — Dómne! cum inima-mi saltă
Când vasul acela spre noi se 'ndreptă. —
Atingând el malul, pe bordu-i săriram
Și, — inrolați în slujba-i, spre ost cu el pornirăm
Cătând noroc. Că nu vream să mēntore aci
Ca un calic; — gândiam: s'o pot eu ferici!
Și muncind și nopțe, urmāriam cu dróia
Norocul ce fgiá, cum fuge de vânt plóia.
Dup'un restimp, sunând ceva 'n chimirul meu
De muncă doborit, sperând în Dumneđu,
Plin de curaj ș'amor, pleca-i spre-a mea țeră. —
In lipsă-mi, a ta vietă fost'a mai ușoră?
Mai dulce? vėd casa-ți că s'a 'npodobit!
Moșia ta pare că s'a 'nbogătit?
Prin lanuri și holde mirózna-aburește!...

(*Suriđend.*)

De ginere, tata, doar mē mai voiește?...

TERESA

Tata... a mūrīt.

JEAN-MARIE (*ridicāndu și pālărie.*)

Cum? așá de grabă! dar

Betrāna ta mamă?

TERESA.

Și sicriul ei, iar,
Acum un an trecu colo, peste pórtă;
Și érba e 'naltă pe mormēntu-i.

JEAN-MARIE.

Mórtă!

Morți amēndoi! și eu așá de depărtat;
Iar tu singurá-aci trăit-ai nencetat?
Făr' amici, făr' sprijin... Și cum depărtarea
Intre noi pu-ese tăcerea și marea!
Dar de-acum nainte nu voiu mai plecá;
Tereso; ei vino la in ma mea...

[TERESA (*dând îndērēt inspăimāntatā.*)

Nu, nu! du-te plecá...

JEAN-MARIE.

Vrēi să glumești óre?

Taci! (*li ie mână și o privește.*)

Veriga asta, nu-i aceea cu care
Ne-am logodit noi?!

TERESA.

Da; doi ani s'au strecurat
De când cu betrānul Joel m'am mārītat.

JEAN-MARIE.

Maritată! — Dómne!...

TERESA.

Ērtă-mē...

JEAN-MARIE.

Nevasta

Betrānului Joel?

TERESA.

Ascultă...

JEAN-MARIE.

Nu! asta

Trece tot! Ah! când sub ceru 'nflăcărāt

Noi vorbiam pe navă de cei ce-am lāsāt,
Spuneam de acea casă, unde-a mea iubită,
Teresa, ce mie mi-a fost juruită,
Cu ochii ei albaștrii ca cerul senin
M'astēptă... Ei însă, riđend de-al meu chin
Diceau că femeia-i vecinic schimbătóre,
Ca valul ce curge din mare 'n mare...
Respundeam atunce, tot cerul invocānd:
,Teresa nu-i astfel; ea m'astēptă!'
și vrēnd
Ca să mē asigur, noptea 'n mii de stele
Eu citeam speranța, stānd pe-a navei șchele.
Dar tu — 'n timpu-acesta, — suflet impietrit!
Pentru bārbat uitāși că te-ai logodit
C'un sērman ce'n mare-și tereșce-a sa viață. —
Să mergi la grādină, c'o rochiē de ață
E rușine! — ș-astfel, tu un bārbat bogat
Luai, și la brațu-i splendid-ai plecat!
Ah! când vēntul serii umflă-a nōstre vele,
Cum m'ați inșelat voi! minciunóse stele...
Valuri ale mării, stānci, voi guri de chit!
De ce'n sinul vostru nu m'ați inghițit?...
Aș fi mort, — dar astāđi nu te-aș vedē, trufașă,
Călcānd jurāmēntu-ți pentru-o poftă lāsă;
Nu ț'aș vedē corpul și sufletu-ți vēndut!

TERESA.

Ascultă-mē...

JEAN-MARIE (*respingēnd'o.*)

Nu, nu! simt creeru-mi peřdut,

Și plec.

TERESA (*punēnduse între ușe și Jean-Marie.*)

Dar nu! stāi Jean! ș-ascultă-mē bine:
Stāi... Dacă trecutul în suflet la tine:
Mai vorbește încă cum vorbește-aci...
Nu-i fi fără milă... căci tu nu poți șci
Ce'ndurāi 'nainte de a mea consimțire;
Cāt sbucium în pieptu-mi, câtă oțārire
Avusei în suflet... Tatal mi-a fost murit,
Mama zăcea de mult, și vēntul înāsprit
Prevestiā o érnă grea pentru ori-cine.
In van torceam la furci de caere pline,
N'ajutā nimic, — erā timp peřdut;
Că 'ntr'o đi nici pānea chiar n'am mai avut.
Erā gol hambarul; — creditorī pusese
Să ne vēndă vaca ce mai remāsese...
In-aste triste đile cum te mai chemam
Jean-Mari! la sfintii toți eu rugam
Să te'ntorci. — Dar nava îți erā departe,
Ēră chinul nostru creșcea 'n ori ce parte.
— Pe atunci, bētrānul Joel, din Loc-Ronā
Aflānd sórta crudă ce-acum ne stāpānea,
Și precum cu tata el fū din junie
Amic, ne propuse cumca să ne vie
In ajutor; — și mama... primi. Apoi veni
La noi mai adesea. Și 'ntr'o đi, mēntilni
Singurā in tindă; mē luā de mână,
Și-mi đise: 'mama-ți e slabă bētrānă,
,Dă-mi inima-ți, dacă o iubești pe ea.'
Inima mea? însă cu tine plutiā! —
Și n'am respuns nimic. Dar atunci sosi
Vestea morții taie... Speranța-mi se șfirși...
Joel tot stāruiā... mama tăcea ce-i drept,
Darā tăcerea sa o simțiam colea 'n piept:
Erā o duiósă, mutā rugăciune;
Simțiam cum durerea-i inima-mi repune, —
Ș-am primit eu mână-i, — cređend totul șfirșit.

(*O tăcere adāncă.*)

(Incheierea va urmá.)

N. A. Bogdan.

Ceva despre frumos și arte.

(Disertațiune ținută în prima ședință a adunării generale a „Societății pentru fond de teatru român” în Bocșa-montană în 27 sept. 1885.

Se dice, că trăim în secolul vaporului și al ferului, că materialismul amenință cu perire științele humanistice și dezvoltarea artelor se înădușește prin curentul dominant: a câștigă cu ori ce preț averi materiale.

Da, e adevărat că nu mai trăim în timpurile d'aur ale lui Pericles, ci în secolul concurenței și al luptei pentru ecsistență. Și mai cu seamă noi Românii am fost nevoiți să cedăm curentului dominant. Și nici nu a putut fi altfel, căci dezvoltarea artelor cere o bună basă materială, care a trebuit să ni o creăm, cere oșeșcare grad de cultură intelectuală, care a trebuit să-l ajungem. Și măcar că ni-a fost impusă misiunea de apărători ai culturii vestice în contra barbarilor din ost, totuș trebuie să constatăm și noi Românii, că interesarea de produsele artei s'a generalizat, și cunoșcerea principiilor estetice au început a fi considerate și la noi ca necesară, pentru un om care vré să trecă de cult.

Mult a trebuit să ne luptăm a ajunge odată stadiul acesta și mult încă avem să lucrăm și sacrificăm pentru a ajunge alte poporâ mai fericite.

Și fiind că simțul pentru tot ce e frumos se dezvoltă din și în și la poporul nostru, și-ș află espreșiunea în frumosul nostru port național și în dulcele noastre cântece, cred domnilor că veți primi de bine, dacă imi iau libertatea de a Vă împărtăși cu această ocaziune unele și altele despre esthetica, va să dică „știința frumosului,”

***

Omul numai prin simțuri câștigă idei, așadar și cunoșcințele estetice trebuie să se strecure prin simțuri. Dar nu toate cinci porți ale sufletului produc concepte de valoare esthetică, ci acestea se produc numai prin vedere și audire.

Eră un timp când gastronomii, gurmanșii, se stimateau ca artiști, și se aude și acum de multe ori dicându-se, destul de neesact: Ah cât de frumos miroșă rosa.

Ceva frumos putem numai vedé și audí; dar nici odată gustá, miroșí ori pipái.

***

Că ce e frumosul în sine, e greu a spune, căci secolii întregi s'au luptat filosoffii despre definițiunea lui, și deacea ele sânt diferite. Unii dic că: „frumosul e idea în aparițiune”; alții: „frumosul e rațiunea în fantazie”; dar cred că mai mult de cât aceste frase filosofice abstracte conține definițiunea că: „frumosul e perfecțiunea harmonică vișibilă și audibilă.” Să ne îndestulim cu explicarea următoare: „frumosul e o cunoșcință câștigată prin audire și vedere, care s'a constatat de validă prin experiența și prin opiniunea consonantă a mii și mii de ómeni cu sentimente ecsacte.”

Vedem dar, că frumosul încă nu e ceva absolut precisat, ci regulele lui sânt formate parte prin istorie, parte prin ideile dominante ale actualității.

Regulele critice ori istorico-esthetice sânt constante, și suma lor forméză frumosul clasic; iar cele ale actualității sânt variable, fiindcă diferite sânt ideile și sentimentele popórelor în această lume. Resultă dar, că frumosul va avé la diferite naționalități diferite caractere și așadar studiul frumosului, esthetica e o știință eminent națională, fiindcă cultivarea frumosului se ține de humanitate tot așa de mult, ca realizarea bunului și cunoșcința adevărului.

Frumosul, bunul și adevărul să ne fie trăimea noastră sântă, căci numai unitatea lor produce: armonie

în societate; fericire în familie și mărire națională. Ei dar cum să cultivăm frumosul ca să eluțăm și asigurm mărirea națională?

Prin cultivarea artelor, care sânt materializarea ori personificarea frumosului. Prin arte cultură, și prin cultură putere națională!

***

Dacă frumosul în sine are caractere naționale și arta trebuie să fie națională, ca să se înțelgă prin popor, care ș-a format gustul lui, gustul național. Să înțelege, că ómenii cu știință estetică și cultură intelectuală mai mare pot gustá și frumosul absolut, care își are regulele lui critice, și pot pricepe materializarea lui care se numeșce arta clasică. Dar arta clasică numai pre basa artei naționale se pôte dezvoltá liber și triumfătoare. E dar datoria fie-cărei națiuni să conlucreze în sensul ei, după însușirile sale diferite la scopul comun tuturor popórelor, la nobilitarea și perfecțiunarea omenimei.

Noi Românii, ca descendenți ai Romanilor, am exercitat un gust destul de bun și sentimente ecsacte în judecarea frumosului. Mui cu seamă poporenii noștri au păstrat în diferite acțiuni și lucruri ale lor, un gust curat, până când o parte a așa-numitei inteligențe, lapédându-să de gustul poporului și afectând plăcere și interesare pentru produsele unei arte naționale străine, în loc de a se nobilitá prin gustarea frumosului au rămas inderét ba chiar au degenerat și s'au demoralizat.

Grațiá Domnului, se ved semne că trece și periodul acesta, și am început și noi a simți ce comorâ prețioșă zace în poporul nostru, ce fru nóșe sânt operele sale.

Renumele industriei casnice a Romanilor se respândeșce în totă Europa. În Londra se fac esposțiuni de produse româneșci fie-care an. Lordi admirá și cumpără covórele româneșci pentru salónele lor splendide; noué așa numiților inteligenți români ne trebuie monștruosități estetice din Paris din Moravia și Boemia, numai din capriciu, nepricepere și pentru că așa recere moda.

Să ne întórcem la gustul curat al poporului, să-l incuragiam în lucrările sale de industrie națională împodobindu-ne salónele și chiliele cu operele muncii sale, și sânt convins, că vom secerá rezultate favoritoare materiale și culturale.

Vedem dar că părtinirea artelor naționale e un mijloc de bună stare materială și culturală. Dar influința cea mai mare asupra cugetărei și gustului național o exercită teatrul, care urmăreșce tot odată și mărirea cunoșcințelor intelectuale.

Scopul teatrului nu e numai a ridicá literatura și musica, dar și a instruí poporul, a-l nobilitá a-l ridicá în sfere mai nalte și a-l face accesibil pentru tot ce e bun, adevărat și frumos. El care pôte luá într'ajutor toate artele celelalte pôte mai curénd și mai sigar să ajungá scopul: cultura națională.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru român, care avem onórea a o salutá în mijlocul nostru e așadar nu numai îndreptățită, dar trebuie să ue și îndemne la sacrificii pentru scopul ei, cu atât mai mult în cât putem privi acum cu mândrie națională la artiști români de primul rang, a căror nume s'a respândit în Europa și America, cari măresc numele de Român, însufleșec națiunea pentru scopuri mărețe.

Dramaturgia română are în regele poeților: Vasile Alesandri un reprezentant eminent, care ar face onóre ori cărei națiuni. Scene germane și în frunte cu ele teatrul de curte din Viena vor pune peste scurt și Fântâna Blandusiei în repertoirlor lor.

În București chiar acum s'au înființat o operă română, artiști români sânt lăudați de academiile de arte

din străinătate, școala de belle-arte din România înfloricește, se înființază reuniuni pentru spriginirea artelor; pe la noi societăți de cânt și muzică, și ce e foarte în bucurător și ne entusiasmază, sunt corurile de plugari. Opinea se interesează de arte și noi să stăm numai ca privitori la lucrarea acesta?

Nu!

Sânta noastră datorință către națiune e să lucrăm neobosiți și noi la dezvoltarea artelor.

Dacă ne este serioasă această opiniune, haid să realisăm, să ne punem cu toți și cât putem să aducem jertfă muselor, să sacrificăm în favoarea: „Societății pentru crearea unui fond de teatru român“, care, să strigăm cu toți, să trăească și să înflorască la mulți ani!

Aurel Diacon.

La biserică.

Clopotul sună într'una și cu glasul lui de tuct
Arată cumcă sosise ciasul pré sfințitei rugi;
Corul resună — și glasu-i se perdea ntre murii groși
Er al Domnului sfânt templu eră plin de credincioși.

Intr'un colț uitat de lume stă lătrănuț gârbovit
Sub a anilor povoră, într'o cărjă sprijinit;
Indeșert intinde n'ana: indeșert sërmanii cer
Dela cei a căror rugă o s'ajungă pân' la cer!

Predica grăbită trece ca o apă curgătoare...

... Vă iubiți unul pe altul; la sëraci dați ajutore;
Nu lăsați în părăsire pe acei în suferinți
Ajutați frate pe frate, și copiii — pe părinți...*

— „Dómne iart'o: Dómne iart'o!“ un trist glas îndușit
Murmură — și-un plâns de-dată pe lătrănuț l'a podit.

— „De ce plângi bētrăne?... Spune! Și de ce privești la ea?
O cunoșci? și cine este?... Spune!“

— „E copila mea!

Strălucind de juvaere într'o haină de mătasă
Ea pornește făr' să-i pese că pe tatăl său l'apasă
Fómea, frígul, bētrănețea .. colo 'n depărtare ét'o,
Er bētrănuț n'ereu dice: „Dómne ért'o! Dómne ért'o!“

Ion N. Roman.

Fierea pământului.

(Din Botanica populară română.)

Fierea pământului său *Cerca pământului*,¹⁾ numită în România: *Ințură*, *Ginșură*, *Ghinșurca*, *Enzură*, *Ochincele*, *Ochinchele*, *Ochinpele*²⁾ și *Fierca pământului*,³⁾ eră

¹⁾ În cele mai multe sate din Bucovina îndătinăză românii de-a preface pre *f* dela începutul cuvintelor înainte de un *i* original în *ë* = (4), așa dic ei: *ciere* în loc de *fiere*, *cir* = *fir*, *cierbe* = *fierbe*, *cin* = *fin*, *cier* = *fier*, *cierbinte* = *fierbinte*, *ceur* = *fiur* = *cior* = *fiur* etc etc.

²⁾ Mie mai că-mi vine a crede că numirile *Ochincele*, *Ochinchele* și *Ochinpele* sunt compuse din *ochi*, în și *pie*. Căci altminterlea nu-mi pot esplică de ce se numește planta acesta în plural și nu în singular ca toate celelalte. *P.* înainte de *i* îndătinăza românii din cele mai multe părți nu numai ale Bucovinei ci și ale Moldovei, și cred că și ale Munteniei, a-l preface în *h* și *e*. *chiel* = *piele*, *chiept* = *piept*, *chiatră* = *piatră*, *chisă* = *pcisă* = *pisa* etc. Deci *chiiele* pela finea cuvântului, în loc de *piele*, n'are nici decum ce ne pune pe gânduri.

³⁾ Dr. D. Brandza. Prodromul florei române. București 1879—1883 p. 157. — Idem. Limba botanică a țeranului român

în Transilvania: *Ghinșurea*, *Ginșură*, și *Engeră*,⁴⁾ lat. *Gentiana cruciata*. L. germ. *Kreuz-Enzian*, este o plantă pre care românele din Bucovina o numesc *Capitanul-lécurilor*, de ore ce ea este de cele mai multe lécuri bună, precum de *tătarcă*, de *beșica-cea-rea*, de *cel perit*, da *bube-dulci*, însă mai cu sémă de tot felul de *tăieturi*, *pălituri*, și *ucidături*, precum și de alte rane făcute la *mănuri*,⁵⁾ picioare și degete prin un obiect ore-și care.

Femeile știutóre o întrebunțază nu numai când e verde, ci ele, stringându-o când e mai bine dezvoltată, o păstrează și întrebunțază peste tot anul.

Dacă cine-va s'a tăiat la o mână seu la un picior cu secerea, cu securea, cu cuțitul, cu cósă seu cu ori și ce alt obiect tăietoriu, numai cu *frundă* de *Fierea-pământului* se pôte mai iute și mai lesne vindecă. Cel tăiat spală mai întâiu rana cu apă caldută seu cu *le-șióră*,⁶⁾ eră după acesta lipește una seu și mai multe frunze de *Fierea-pământului* pe pēnsa, unde le lasă apoi să steie de deminēță și până de cătră séră. Sēra desprinde frunzele cari s'au inpuțit de carnea cea rea, și eră spělă rana în apă caldută. După acesta rade sucule de pe un pieptene de pieptēnat capul și rădētura acesta o pune apoi pe rană, eră peste rădētură pune *slănină* sfințită în diua de *Pasci* și *păciusele* de *In*. Slănina și *păciusele*, nainte de-a se pune, se dumeică o o bardă la un loc, până ce se fac forte mărunțele. Er dumeică-tura acesta de slănină și *păciusele* se numește „*strēng*“⁷⁾

Alte femei vindecă *tăieturile* cu *Fierea-pământului* în următorul mod. După ce o culeg și-o aduc a casă n'o întrebunțază așa-și îndată, ci mai întâiu pun ca să se veșcedēscă la sóre seu în vētra focului, după acesta pun frunza ei la tăieturi. Eră după ce pun n'o lasă să steie mult acolo, ci pe mică pe cēs o schimbă, pentrucă punoind tăietura trebuie mai adese ori spēlată și curățită. Prin acesta faptă apoi ori ce tăietură seu *ucidetură*, fie aceea ori-și cât de mare și de rea ar fi, se vindecă într'un timp foarte scurt.⁸⁾

Tot în chipul acesta se întrebunțază frunzele de *Fierea-pământului* și pentru vitele, cari s'au tăiat seu s'au ucis la vre un picior.

Tăietura seu *ucidătura* seu ce este, cum se lipesce frunza de *Fierea-pământului* pe dēnsa, în scurt timp incede a se stringe la un loc, a se înalbi și a se vindecă. Cel mai bun semn de vindecare este acela, când veți că rana, după ce ai deslipit un rēnd de frunze de pe dēnsa s'a înalbit macar cât de cât.

Aceste sunt datinele și credința românilor despre puterea vindecătóre a *Fierei pământului*.

De familia *Fierei pământului* se mai țin încă și următóre plante, cari sunt românilor cunoscute după nume și adică:

Ochințeva seu *Ocințeva*, numită în Canat *Otintea-vēnētă*⁹⁾ lat. *Gentiana Pneumonante* L. germ. *Lungen-Enzian*. Acesta e bună de *beșica cea rea*. Se fierbe mai întâiu cu unt, cu *Văsdögă* seu *Botāncă*. lat. *Tagetes patula* L., cu *Busuiocu*, și cu fărînă de *Grău*, și apoi

publ. în „Columna lui Traian“ an IX. noua serie. t. III. București. 1882. p. 227. — G. Baronzii. Limba română și tradițiunile ei, Braila, 1872 p. 139. — C. Negruzzi, Flora română, publ. în foia pentru lit. și cult. rom. în Bucovina an. 1869 p. 93.

⁴⁾ Fl. Porcius, Flora phanerogama din fostul district al Năsēudului, Sibiu 1881. p. 93. — Dr. D. Brandză, Prodrom p. 157.

⁵⁾ Românii din Bucovina au pentru cuvēntul mână patru termini în plural și anume: mână fără *i* scurt articulat, *mănuile*, *mâni*=*mănilile*, *mâne*=*mănele*, și *mănuri*=*mănurile*.

⁶⁾ Leșióră dem. dela leșie.

⁷⁾ Dict. de M. Moloci din Calafindești.

⁸⁾ Dict. de S. Roșca din Poieni, Ióna Lupașcu din Siretiu și de alte române din Bucovina.

⁹⁾ Manguica, Calindariul cit. pe an. 1882. la notele de pe luna Iunie.

La cules de vii.

făcându-se din acesta fiertură un fel de legătore și legându-se cu dânsa *beșica cea rea*, acesta în scurt timp se vindecă.¹⁾ Se vede că planta acesta se întrebuințează ca lec și în Banat, pentru că românele de-acolo îndătinază a o culege în ziua de *Sândiene*, 24 Iunie, adică în ziua de Nașcerea St. Ión Botezătorul²⁾

Ocinclve și *Cupe*, numită astfel în Transilvania³⁾ lat. *Gentiana excisa* Presl.

Lumîndrica seu *Lumîndrica pământului*, numită astfel în România,⁴⁾ era în Bucovina *Fierea* seu *Cerea pământului*, lat. *Gentiana asclepiadea* L germ. *Shwalbenwurztiger-Enzian*. Frunzele acestei plante se întrebuințează la tăieturi mai tot așa de des ca și cele ale *Gentiane* cruciate.

Ursoică-de-câmp, lat. *Gentiana germanica* Wild. Mai este o plantă, care în ținutul Dornei din Bucovina se numește *Ursoică-de-grădină*. Nu știu însă de bună seamă ori de se ține planta acesta de familia *Fierei pământului*, și în deosebi ori de este o specie de *Gentiana germanica*, seu se ține cu totul de altă familie, căci eu până acuma încă n'am vădit'o ca s'o pot defini latinesc, ci numai numele i l'am auzit.

Ghințurea,⁵⁾ lat. *Gentiana lutea* L. germ. *Shweizer oder gelber Enzian*.

S. Fl. Marian.

Paradisul.

I.

Pruncul încă nu e în stare, ca se cuprindă adevărul; și adese ori e bine, ca să-l lași în atare credință fantastică, decât se simte fericit în ea.

De exemplu. Cât de tare e lătită datina creștini, ca în ziua și mai bine în sera ajunului de Crăciun să se deie pruncilor haine noue de crăciun, seu alte daruri, și părinții îi fac să credă, că le-a adus ângerul, seu le-a adus moș-crăciun. Și atunci când se apropie altă ziua de crăciun ce fericire e în inima copiilor așteptând pe ânger, seu pe moș-crăciun, ca să le mai aducă daruri.

Când înse copilul s'a deșteptat la minte, pricepe, că părinții au fost ângerul, seu moș-crăciun, — idea fantastică a lui s'a pretăcut într'o cunoștință reală — a ajuns la adevăr — vede lumină. În această epocă te faci ridicul înaintea lui, decât mai susțini acele ce i-ai făcut să le credă despre ânger și despre moș Crăciun.

De bună seamă, copilul a pierdut o suvenire, o idee plăcută, — dar a câștigat adevăr, — a ajuns la lumină. Ôre ce e mai mare, perderea, seu câștigul? De bună seamă, câștigul în dezvoltarea priceperii sale. Căci omul are chemarea supremă, ca să-și desvâlto mintea, să cuprindă adevărul, și să vedă lumina lui.

Așa epocă copilărescă au și popórele. Părinții sufletești asemenea le spun multe de cele de-ale ângerului, și de ale lui moș-crăciun. Ba, de aceste se află și în cărți.

Și din aceste vor fi multe, ce dór' vor fi bune de a fi credite, numai pentru ca pe necult — carele după firea sa e rău — cu acele să-l țini în blândetă, adese ori pentru interesele supreme ale religiunii, adeseori

pentru ale statului, — de și o lume mai cultă — ca și a copilului deșteptat — a aflat dejă ridicul o credință într'un neadevăr.

Dar vor fi destule și de acele, în cari se pôte, seu trebuie de a se aduce lumină în interesul dezvoltării omenimii, în al culturei popórelor, și în al adevărului.

Mai daunăți am comunicat desvéliri despre „*Potop*“; acum vom face descoperiri despre „*Paradis*“ adevă: despre raiu.

Eu pare-că prevéd înainte, că răpesc ilusiunea cea fantastică, și plăcută a multora despre raiu; eu pare-că aud înainte pe unii dicându mi: „Nu turbura somnul, celor ce dorm, și viséză plăcut despre raiu!“

Eu știu, că fac rău când deștept copii din somn plăcut; dar i deștept pentrucă — s'a făcut ziua. E dureros de a perde un vis plăcut, — dar e mai plăcut a trăi în lumină.

Eu știu, că la facerea lumii nu a fost om de față, carele să fie vădit facerea, și din sperința sa să fie povestit că cum a ajuns Adam și Eva în raiu, și unde a fost raiul?

Tradițiunea despre ômenii cei d'intâi și despre raiu s'a făcut cu fôrte multe mi de ani mai târziu, și s'a făcut numai după inchipuirea ômenilor, cari au putut să fie fôrte religioși, și după idea epocii de atunci și îndeți, — dar — mai puțin învêțați de cât geologii, ficticii, și astronomii de aqđ.

Acésta inchipuire înse totuși are de basă și atare adevăr real. Acesta să-l căutăm, căci adevărului ne aduce lumină.

Tôte numai dela lumină își au începutul. Pentru acésta Moise (cap 1. st. 3—5) bine a început biblia cu aceea: „Dđeu la facerea lumii a đis să fie lumină, și s'a făcut lumină. Și văđu Dđeu, că lumina bună este: și Dđeu despărți lumina de întunerec. Și Dđeu numi lumina ziua, și întunerecul îl numi nópte. Așa fú seră, și fú diminetă, *điva întâie*.“

Deci, lumina a invins mai înteu și ea trebuia să învingă tot-deuna. — Fugiți dară fantasma de ale întunerecului, — ômenii, și popórele trebuia să se deștepte — după ziua întâia.

Despre raiu sânt în biblia următoarele date.

Lađ Moise (cartea I. cap. 2. st. 8). Și Iehova Dđeu plântă grădină în Eden despre resărit, și în acésta puse el, omul pe care l'a făcut. Și (st. 10) fluvii eșia din Eden, că să adape grădina, și de acolo, se despărția în 4 riuri. Numele unuia Pison; acela e carele incungiuură tot pământul Havila, unde este aur și numele riului al doile, Ghihon, acela e, carele incungiuură tot pământul Cușu; și numele riului al treile Hidekel acela e, carele curge spre răsăritul Assiriei; și riul al patrulea, Euphrat.

Și Iehova luă pe om, și-l puse în grădina Eden, ca să o lucreze și să o păzescă.

Isaia profetul (cap. 51. st. 3) descrie: „Căci Iehova va mângăia Sionul, și va face pustiul lui, asemenea grădinei lui Iehova.“

La Ezechiel profetul (cap. 28. st. 13.) se întrébă regele Tirului; „Fost'ai în Eden, grădina lui Dđeu, ieră (cap. 31, st. 8—9.) Nici un cedru din grădina lui Dđeu, nu-l întrecea; nici un arbore în grădina lui Dđeu nu-i séménă în frumșete!“

Pentru de a ajunge de spune adevărul ce se cuprinde în aceste đise în biblie, trebuie

a) ca să cercetăm, că cine a scris cele ce se află în cartea lui Moise, — că în ce ani le-a scris, și pentru ce nu sânt scrise de Moise, sub a cărui nume sânt puse?

b) Ca să cercetăm limba, care s'a vorbit în acea epocă, când s'a scris aceste, și ce a sciút'o și autorul lor, pentrucă numai acea limbă ne esplică înțelesul nu-

¹⁾ Datina românilor din Bucovina.

²⁾ S. Manguica, Calindariul cit. la notele de pe luna Iunie.

³⁾ Fl. Porcius. Flora phanerogama. p. 94.

⁴⁾ Dr. D. Brandză, Prodróm. p. 159. — Idem, Limba bot. pag. 155.

⁵⁾ G. Barițiu, Vocabulariu de numele plantelor romanesc latinesc, nemțesc și unguresc. publ. în „Calendariu pentru poporul român“ pe an. 1859. Brașov. p. 16.

mirilor, ce sînt în legătură cu tradițiunea despre paradis, adecă despre raiul.

c) Ca să cercetăm după geografia vechie și de ați, locul, și mărimea teritoriului, unde s'a pus paradisul adecă raiul?

II.

În testamentul vechiu, seu în biblia vechie, se înșiră cartea lui Ezra (Hezra) profetul. Acest profet e de cea mai mare însemnătate pentru compunerea testamentului vechiu în forma cum se află astăzi.

Să-l ascultăm pe el. Profetii nu sînt alta decît istoricii timpului și preotii regulatori ai cultului; profetia lor se bazează pe aceea, că ei au scris despre trecut dar pe sine s'au pus la începutul trecutului și faptele complinite le spun ca niște fapte din viitoriu.

Nabuhodonosor seu Nebukednezar domnitorul Assyriei (dela 606. până la an. 588 înainte de Christos) răsipesc Ierusalimul, și duce pe Jidovi în robia Assyriei, seu a Babilonului la an. 598 ant. Chr.

Ezra nu eră născut în Judea, și adus în robie, — ci născut în timpul robiei, precum se va vedea.

Ezra începe cu cartea sa, cu proclamarea lui Cyrus de împărat (dela an. 558 până la an. 528 ant. Chr.) și începe din cauza, pentrucă Cyrul împăratul a dat învoielă, că Jidovii din robia Babilonului să se întorcă acasă în Judea. — Cap. 1. st. 1. dice: În antaiul an a lui Cir regele Persilor (din 588 ant. Chr.) Iehova Ddeul lui Israil a poruncit să i se zidescă casă în Ierusalimul Iudeei. Atunci se sculară capii caselor părintești ale lui Iuda, și ale lui Benjamin, ca se plece (st. 5); Cir li rentorse toate vasele răpitate de Nabuhodonosor, și Jidovii plecără (st. 7); și sosesc în luna a 7-a (Nisan = Aprilie) și Cir li dede învoirea, ca să aducă lemne de cedru din Liban.

Și zădărnicează zidirea până în zilele lui Dariu.

Acî se constatăm cronologia. Cir dela an. 558—528. Cambises dela 528—520; Dariu Histapsis 520—486. Xerxes 486—473. Artaxerxes I. 473—423. Dariu Ochus seu II-le 423. Acî Ezra înțelege pe Dariu Histapse.

Dar pe noi ne interesază viața lui Ezra.

După aceste, sub domnia lui Artaxerxe (473—423 ant. Chr.) se suî Ezra din Babilon (cap. 7. st. 1 și 6.) și el eră *cărturariu iscusit* în legea lui Moise, pe care a dat-o Iehova, Ddeul lui Israil; și regele i împlini totă cererea lui, fiind că mâna lui Iehova eră preste dânsul (Ezra). Și se suiră cu dânsel la Ierusalim... în anul a 7-le al lui Artaxerxe regele. Acest an a fost 467 ant. Chr. Și el veni la Ierusalim în luna a 5-a (Schebat = Februarie) din an. al 7-le al regelui (st. 8.)

Că Ezra își pregăti inima spre a *caută legea lui Iehova, și a o face*, și a învăța în Israel legile și judecățile (cap. 7. st. 10). Acesta este cuprinsul epistolei, pe care a dat-o Artaxerxe lui Ezra preotul, *cărturariul*, adecă cărturariul în cuvintele ordinelor lui Iehova, și ale legilor lui pentru Israel: (st. 11.) „Tu ești trâmîs, de rege, și de cei 7 consiliari ai lui, să cercetezi în Iudea și în Ierusalim dupre legea Ddeului tîu, *careea este în mâna ta*. (st. 14.)

Și Artaxerxe pune pe Ezra de gubernator, locotiitoriu în Ierusalim (cap. 7. st. 25); și cu Ezra s'a întors încă mulți Jidovi la Ierusalim (cap. 8. st. 1—2.) și Ezra în Ierusalim se amintește și ca preot (cap. 10. st. 10.)

Acî constatăm următoarele:

1. Că Ezra la an. 467 ant. Chr. s'a rentors la Ierusalim cu scrisore dela Artaxerxe regele, carele (cap. 7. st. 25) i dă drept că el să pună judecători și diregători, adecă să organizeze. — La an. 467 Ezra putea fi de 50—60 pentrucă să pôtă fi gubernator, — și astfel el s'a putut naște pe la 517—527 ant. Chr. adecă după domnia lui Cir 558—528 ant. Chr. Robia Babi-

lonului s'a început la an. 598 și ținînd 70 de ani, s'a finit la an. 528; deci Ezra nu a putut fi dus în robie ci s'a născut verosimil dela Jidovii cari mai remaseră în Babilon, respective în Persia, — căci și la 467 încă mulți se mai rentorseră la Ierusalim.

2. Că Ezra eră iscusit în legea lui Moise; ca Ezra a avut chemare *ca să caute legea lui Iehova, și se o facă, și să o învețe în Israel; că Ezra e cărturariu în cuvintele ordinelor lui Iehova, și legilor pentru Israil; — că regele l'a însărcinat: „să cercetezi în Ierusalim după legea Ddeului tîu, care este în mâna ta.* Deci Ezra a fost un învățat în ce e biblice.

(Va urmă.)

At. M. Marienescu.

Căntece poporale.

— Din Ardeal. —

XIX.

Mult mă bat gânduri nebune,
Să merg cu mândruța 'n lume;
Dar mândruța mi să 'ntornă
Și-mi dice las' pân' la toamnă.
Dela toamnă d'incoalea,
Însoră-te și mă ia,
Că ț'a stă bini cu nevastă
Ca și la flóre 'n ferestă.

XX.

Străină Dómne străină,
De nici apa nu mă mână,
Că deu apa merge lin,
Nu mână omul străin; —
Că deu apa merge lată,
Nu mână feta sêracă.
Străină-s ca puiu de cuc,
N'am milă 'ncătrău mă duc; —
Străină-s ca mierla 'n codru,
Necăjită-s fără modru.
Străină-s ca paserea,
N'am milă nicăirea.

XXI.

De urit am tot fugit
Și el tot m'a nimerit
Cini mi-a pus pe cap uritul,
Nu l'ar inghiți pămîntul.
Cini m'a cumpănit pre mine
Dumneșeu nu-i dee bine.
Să mă vîd scăpat de tine,
Cu trei părți ar fi mai bine.
Uritu-i mare dușman,
Șede 'n casă ca un șpan
Și mă mână la potică,
Să-i aduc lécuri, de frică.
Să știu, că l'aș găsi mort,
I-aș aduce și de un zlot;
Să știu că l'aș găsi rece,
I aș aduce și de dece;
Să știu că l'aș găsi viu
Ducem'aș să nu mai viu.

Bravii noștri!

De câte ori aud cuvintele acestea, mi se umple ochii de lacrimi. Mi se pare că ved câmpii întinse acoperite cu trupuri omenesci. Bravii noștri au știut să mără atât de bine pe câmpul de bătae, stropind cu sângele lor o nouă Românie, regenerată, respectată, plină de viitor. Să le fie țărina ușoră. Dar nu numai acestia sunt bravi! — Mărtea lor teribilă a fost glorioasă. — Dar acei cari pier victime obscure ale devotamentului lor? Acei cari, fără să se aștepte la înaintări, și cari cu toate aceste își fac datoria orbeșce, riscând viața neconținut și pierdând-o adese ori, vrând să scape viața și onoarea altora. Vreau să vorbesc de pompierii noștri. Incendiul care a avut loc la d. Rosnovan*) a costat o mulțime de vieți. Și nu-i întăia dată, ci se întâmplă de multe ori. Nu-i an în care să nu peră în flacăre un număr de pompieri, număr adese ori însemnat. Și tot-deuna oficerii dau exemplul. Ei merg înainte, ei pier întâiu.

E ceva îngrozitor să-i vezi lucrând cu toporele incongruați de para focului. Din timp în timp strigă „apă,” și cei de jos îi stropesc cu tulumbele ca săs tîngă hainele lor, cari încep să ardă. La o astfel de scenă a asistat aici în Iași regele pe când era principe. Un sergent nu voia să părăsescă postul său. El se afla pe o grindă jumătate consumată de foc, și sub densusul se întindeau odăile ca niște cupătoare teribile pline de jaratic. Heinele lui erau arse, pērul și barba erau pērlite, și cu toate acestea el lucra cu toporul pentru a izolă focul care astfel ar fi cuprins o farmacie apropiată, plină de spirturi și materii esplosibile. Incuragiat de exemple său, soldații făceau minuni de bravură. În două rânduri i s'a comandat să se cobore, fiind aproape imposibil să se mai ție. Inșă el care vedea că pōte să mai stea, să mai ajute, a stat până ce a izolă focul. Când a sărit jos s'a dărîmat grindă. Un moment încă și era pierdut. Principele adēnc mișcat l'a chemat și strîngându-i mână pirlită i-a dis: „Te felicit, *dle sub-locotenent*, ești un om brav.” Acum ar fi putut să vedă cineva două lacrimi de bucurie amestecându-se cu sudorea nēgră de fum, care curgea de pe fața voinicului băiat.

Astfel de bravuri se pot vedē la ori ce incendiu, dar nimenea nu vorbeșce de dēnșele. Tocmai acum, pe când scriu, se aude muzica și clopotele sunând pentru înmormēntarea căpitanului Păun, una din victimele incendiului dela d. Rosnovanu. Un zid care s'a dărîmat l'a sfărîmat pe dēnsul cu toți acei cari se aflau lângă el. Și ce bravi erau acei toți cari au murit, și acei cari zac prin spitale sūnt pōte și mai nefericiți, fiind că vor trăi o viață chinuită.

Căpitanul Păun era unul dintre cei mai curăgioși. De sute de ori își riscase viața și para parcă fugea de el. Ce n'a făcut focul a făcut pētra.

Sēra petrecuse încă în casa dlui G... Șeșuseră la mēsă și, ca adese ori și acum, se vorbea de resbel. Păun vorbea cu mare animațiune de posibilitatea unui resboiu.

„Ce lucru frumos e să te poți jertfi pentru țera ta,” dicea cu entusiasm.

Stăpāna casei clătīnând din cap reflētă: „E un lucru teribil, atāta sänge vērsat!”

„Dōmnă, replică căpitanul Păun, cine își aminteșce

pe acei cari mor făcându-ți datoria în timpuri de pace? și cu toate aceste sūnt mulți. Acei cari mor pe câmpuri de bătae rămān neuitați și cu drept cuvēt.” — și ridicând pāharul, adaogă:

— „Beau în amintirea bravilor noștri!”

Când au plecat dela amicii sēi era totul liniștit.

La unul după mieđul nopții s'a iscat focul și în scurt timp după aceea zăcea Păun sfărîmat între cei lalți cari împărtășira sōrtea lui. Să le fie țărina ușoră. În urma lor rămān vēduve și orfani.

Să nu se implinēscā vorba nefericitului om: Să nu fie uitați acei care au murit implinindu-și datoria, căci o astfel de mōrte e glorioasă ca și aceea de pe câmpul de bătae.

Să fie neștersă amintirea bravilor noștri!

Matilda Poni.

Cronică.

Tablou de tōmnă. Alceste. Un incident la operă. Singalesii. Straus Viorele.)

Tōmna e un anutimp interesant pentru Viena. Acuma bulevardele, stradele arātă erāși o față curat vieneză. Provincialul se rentōrce în ținutul său, turistul englez se gāteșce ca cât mai curēnd să ajungă la mare și să trecă preste canal, erā francezul grābeșce cu pași superbi spre marele Paris. Englezele cu toilettele lor gātite din postavuri bițioșe și dure au dispărut și cavalerii spanioli cari rētăciră pe aici în dīlele calē ale verei, admirând edificile și frumșețele capitalei se apropiă dejă de confiniile romanticei Spanie, ducând cu dēnșii pōte souveniri plăcute.

Cafeneiele se inoporēză erāși cu publicul lor adēvērāt. Pretutindeni strigāte de bucurie și stringeri de mână. Unul vine din Germania, al doilea din Transilvania, al treilea din Romānia, al patrulea din America și al cincilea cercetānd frumōsa Greciā venise să petrecă sesonul de iarnă aici.

Sūntem în mijlocul lui Octombre. Sōrele e tot mai leneș și ne dice tot mai de timpuriu nōpte bună. Cei ce se preumblă sēra, sūnt îmbrăcați bine, mânăle le sūnt ascune în busunar și un șal gros e invērtit împregiurul gātului.

Feriile sūnt sfērșite! sfērșite pentru profesor și invēțăcel, pentru literat și ampioiat, pentru medic, căci pacienții plecară din băi, pentru artiști căroră noul seson le aduce mii de bravo și conuni și pentru dama aristocratică ce acuma își părășese castelul spre a-și deschide salonul pentru amicii sei în capitală.

Impregiurul universității e viață nouă, căci studentul a sosit. Uimit priveșce împregiur de sine, — pretutindeni schimbări și obiecte noue de vēđut, — lucrătorii, modiștii nu au avut ferii. Souvenirile trecutului sūnt uitate, numai imposanta frumōsă universitate stă în mijlocul edificiiilor moderne, ce se redicā în toate părțile. Cine e în stare a descrie toate paisagiurile, ce le aduce luna acēsta.

Afară negura de tōmnă se redicā și se așēđă pe brađii și ulmii, ce sūnt sădiți în parcul dinaintea curții împērăteșci. Iute, lăcai și portiri! Deschideți ferestrele! Decorati salōnele! ștergeți pulverea de pe oglinđi și de pe pianul cochetei domnișōre; equipajul domnului vōstru se apropiă. Grābiți cosătōre și modiste, arātați toilettele vōstre fantastice și scilpicioșe. Voi juni inșă, voi cari în decurs de trei luni ați uitat aproape tōtă limba latină și grecă, invēțată cu multă ostenelă, pentru ce faceți o față așā seriōsă. Nu blăstēmați prē tare sunețul clopotului de diminēță, care vē chiamă la lucru onest și la înaintare, mângāiați-vē și întrebați pe părintii vōștri cum a fost cu scōlele acuma patru-deci de

*) A se vedē rubrica „ce e nou” în nr. trecut. Red.

ani deci diceți adio munților, mării, băilor și la vederea de acum într'un an!

Natura din Viena, care véra e la culmea frumsetei sale, infloresce și iérna.

Ce-i pasă vienezului că ceriul se întunecă, că privighetórea nu mai cântă.

Materna și Luca, aceste doué privighitori dela operă, sânt privighitorile ce densus le aude și le va auđi in mijlocul iernei și cari pe densus îl încântă.

***

In ȃilele trecute la operă s'a întemplat o nefericire, carea însă nu a avut urmări triste. Se jocă „Alceste” a lui Gluc cu cântăreța dela curte Materna, o piesă care totdeuna atrage o mulțime de public; de óre ce musica cea sentimentală și tristă in această piesă e una dintre cele mai bune compositiuni ale genialului Gluc.

Conținutul piesei e următoriu: Admetos, regele din Phera e bolnav de mórte și după sentința oraclului numai atunci póte să remăie in viață, decât se va află cineva care să se jertfescă ȃeilor pentru el. Inșă nimeni din popor nu se află; atunci Alceste, soția regelui declară serbătoreșce, că ea va muri pentru densus. Admetos se însănătoșeză érá soția sa se pregăteșce a se cobóri in infern. Inzădar o rógă soțul ei, inzădar poporul, dēnsa remăne mută la tóte rugările și vėdēnd regele că nu póte s'o induplicate, se hotăreșce și el să móră cu ea. Dejá spiritele infernului trag pre Alceste dela sēnul soțului ei, care nu o lasă și care se luptă cu umbrele din Orcus, când étă că apare Hercule, amicul regelui, acesta, vėdēnd ce s'a întemplat, se cobóră'n infern și readuce pe Alceste in brațele soțului ei. In tr'un nor se arată Apollo, densus laudă pe Hercule și pe soți și le profeteșce gloriá eternă. Intre strigătul și jocul poporului se termină piesa.

Actul ántăiu și al doilea, acoperite de o mulțime de aplause și ovațiuni pentru dómna Materna, trecură fără nici un incident, asemenea și al treilea până cátră sfērșit. când Apollo avea să iese printre nori, atunci se vėđu cum Apollo tremurá — un țipet se anđi și o spaimă cuprinse iutreg publicul, căci Apollo dispărú din înălțime — cortina de fier căđú și regișorul aparēnd pe scenă, anunță publicului că lui Apollo nu i s'a întemplat nimic, însă piesa e finită. Pnblicul se departă spăriat.

***

La representarea operei „Lohengrin” fú de față și directorele Carvalho dela opera comică din Paris. Succesul a fost brilliant, rotele interpretate fórte bine, așa in cât directorele parisiens s'a depártat fórte multămit.

Piese: Don Iuan, Africana, Liebestrank, Hugenotii, baletul Excelsior, și alte multe, vor urmá in luna această in repertoarul operei. In 20 a acestei lune se dete „Carmen” cu Luca, pentru această piesă se făcură pregătiri grandioase.

In Burgtheater: Egmond, Faust, și alte piese clasice atrag o mulțime de public; in teatrul An der Wien de o săptămână se jocă tot „Doctor Papinger” și in Carltheater mulțimea alérgă in fie-care será la piesa „der Valzerkönig.”

***

Singaleșii, negrii din Ceylon, cari atrágeau atăta lume in rotunda din Prater, au plecat spre patria lor.

Esposițiunea negrilor a fost fórte interesantă, jocurile și esercitiile lor gimnastice storceau tot-déuna aplause nenumerate, mai ales piticii, un bărbat și o muieré erau aprópe adorați de publicul cel mult, care admirá elefanții mari, colorea négră a locuitorilor, dinții lor albi, costumele ciudate și ascultá cu atēțiune cântecele triste in limba singalesă.

***

Eduard Straus, celebrul componist s'a rentors din Londra și Holandia și a și dat dejă concertul seu prim in sala de musică; doué piese englese a produs efect mare.

***

Aici infloresc viorele de mărțișor a doua órá, la fie-care colț de stradă și in fie-care edificiu public niște fetițe indrásnețe îți ofer buchete făcute din floricelele aceste bine miroșitóre și fórte rar veđi vre-un cavaler care să nu aibă pe pept un buchet de viorele.

Decumva nu ar fi așa rece, ai crede că vine primăvéra, însă până atunci mai este o horă lungă și un carnaval sgomotos!

Valeriu Rusu.

La cules de víi.

— Veđi ilustrațiunea de pe pagina 485. —

De câteva săptămáni viile in tóte părțile s'au impoporat. Lucrători veseli și óspeți vioși s'au mutat in ele. Cantecele, chiotele, risul și glume, nu mai au sfērșit.

Culesul de víi este tómna timpul cel mai potrivit pentru petreceri sociale. Natura ofere atunci prin productele sale desfătări din cele mai plăcute. Atunci óspeții sânt mai bine veniți.

Bétranul din ilustrațiunea ce publicăm in numărul presinte simte o bucurie și mai mare, căci étă la cules i-a sosit din depártare fiul seu și nora sa. N'are alți óspeți, dar el vede in giurul seu o lume întregă.

Tata și fiul seu la mész in verenda colnei și așteptă dejunul, ér nora vine aducându-le acela... Porumbei drágálași sbóră deasupra capetelor lor și bătând din aripi salutá această scenă drágálașă.

I. H.

B o n b ó n e.

Un navigátor se întórce acasă după o absință de cinci ani.

El sună să i deschidă ușa. Servitorul i deschide... ținēnd in mână o cismă.

Navigátorul nu s'a mai vėđut reintorcēndu-se acasă.

***

Vėrul meu, doctore, e bolnav numai in imaginațiune, ȃicea un domn medicului casei.

— Așa e, răspunse doctorul, vėrul d-tale are o constituțiune atât de robustă că își bate joc de tóte medicamentele nóstre.

***

O discuțiune fórte animată incede pe stradă intre un domn și soția lui. Dómna incede să strige cam tare și căți va trecători se oprese.

Atunci soțul fórte liniștit:

— Draga mea, eu sunt ca regele Bavariei: imi plac representațiunile, dar numai pentru mine!

***

Un sgărcit își trimise servitórea la un birou de tutun dín apropiere pentru a cumperá un timbru de doué-deci centime spre a francá o scrisóre. In loc d'acest timbru, ea aduce patru timbre de câte cinci centime.

Sgărcitul se infuriază intr'un mod de necređut.

— Dar n'am găsit altele la debitantul de tutun! îi răspunde biata femeie tremurând. Apoi, nu este de același lucru?

— Același lucru! Dar nu veđi că pentru a lipi patru timbre in loc de unul, trebuie a consuma salivă de patru ori mai mult?

Literatură și arte.

Sciri literare și artistice: *Di Bruto Armante* a publicat la Roma, în urma călătoriei făcute anul trecut prin România și prin Dobrogea, un studiu în limba italiană asupra „Esilului lui Ovidiu. — *Ludovici*, renumitul pictor din Londra, petrece de câțiva timp la Cernăuți, bucurându-se de ospitalitatea mai multor mecenati; densus la espus la librăria Schaly de acolo un tablou zugrăvit din viața poporului român, reprezentând o părechie tină de țeran și țeranca, șoptindu-și dragostea.

Almanach literar ilustrat. Sub acest titlu, stabilimentul gratic Sicec et Teclu în București va edita un calendar pentru anul 1886. Acest almanach va apărea la 1 decembrie viitor și are să fie o carte aleasă de acest gen, înzestrată cu o culegere bogată de materii literare de cei mai distinși autori români și anume: Carmen Sylva, Eliade, Alecsandri, Alecsandrescu, Gr. Anton Pan, Hășdeu, Negruzzi, Eminescu, Nauim, Crângă, Pogor, Slavici, Bălăcescu etc. în frunte cu o novelă inedită de Carmen Sylva. Va mai conține portretele principalelor persoane politice, precum și portrete de bărbați iluștri în literatură română, pe lângă o mulțime de alte ilustrațiuni. Prețul 3 lei noi.

Revista catolică se numește o revistă bisericească apărută în Sătmar și redactată de dl dr. Vasiliu Lucaciu, fost profesor de limba și literatura română la gimnasiul de acolo. Revista publică articole în trei limbi: română, latină și italiană și apare odată pe lună. Prețul de abonament pe anul întreg este 6 fl. Fascicula apărută acum conține portretul lui Leo XIII, biografia și alocuțiunea lui; doi articole: Biserica română și dreptul bisericii asupra învățământului public, Cronică contimporană, Trei eroi ai carității evanghelice, Factorii educației și ai instrucției, Literatura, Avis și poșta redacției. Nu intră în competența noastră d'a aplecia această revistă; ne luăm voia a observa numai atăta, că în loc de titlul „Revista catolică“ am fi dorit „Revistă greco-catolică.“

Esposițiune de tablouri. Afiam din „Românul“, că în sala esposițiunii de tablouri din sala Stavropoleos din București s'au espus tablourile dlor Ión Bălănescu, George I. Iolnei și Al. Bănulescu, făcute pentru concursul ținut pentru premiul cel mare din străinătate al școlii de Belle-Arte. Esposițiunea va ține opt zile.

Indreptariu teoretic și practic pentru învățământul intuitiv, în folosul elevilor normali (preparandian), a învățătorilor și altor bărbați de școlă de *V. Gr. Borgovan*, profesor preparandial, a apărut la Gherla în imprimăria Aurora. Prețul unui ex. cu porto franc. 1 fl. 80 cr. v. a.

Înștiințare bibliografică. Am onore a aduce la cunoștință Ven. Cler român, cumcă opurile mele; „Cuvântări bisericești Tom. III.“ și „Orientele cat.“ cu începutul lui Octombre s'a pus sub tipar și cu capătul lui Novembre se vor espeda prenumerațiilor. Pentru înlesnirea procurării mai prelungesc termenul de prenumerațiune încă până la 10 Novembre, rugând pe P. Ven. DD. colecțanți să binevoiescă a-mi trâmite côlele de prenumerațiune până la acest termen, căci aceia ale căroră nume vor veni după termen, nu se vor considera de prenumerații și vor pute primi opurile numai pe lângă prețul de prevălie, 2 fl. de esemplariu. Din „Resultatele filio-fici“ se mai află esemplare cu prețul de 60 cr. și prenumerațiilor sosiți se espedeză îndată după rennăpoiarea côlelor de prenumerațiune. Gherla, 2 Oct. 1875.

Ioan Papiu, preot.

„Dicționarul germano-român“ de *Theochar Alexi*, va apărea în decursul anului 1886. Asta va fi o a doua edițiune cu totul prelucrată a dicționarului aceluiași autor, edițiunea primă fiind de vr'o câțiva ani deja de tot epuisată. De ore-ce actualmente nu se află prin li-

brării nici un alt dicționar germano-român, acest op va implini o lacună foarte resimțită. Autorul a completat dicționarul seu cât s'a putut mai bine, având în vedere mai cu semă elementul practic. Toți câți se vor folosi de acest op, vor fi satisfăcuți de el.

Teatru și musică.

Sciri teatrale și musicale. *Regina României* a trimis domnișorei Carlota Leria o telegrama de felicitare pentru strălucitorul succes ce grațiosa artistă a obținut în Lucia de Lammermoor. M. S. exprimă în acea telegramă vii regrete că n'a putut asista la prima operă romană. — *Adelina Patti* va da în erna viitoare la 21 decembre un concert și la Iași, în sala teatrului. — *Di C. Georgescu*, bariton român, va da în curând un concert la Iași în salonul localului „Amicilor artei.“ — *Di D. Ionescu*, cunoscutul artist comic, s'a rentors din districte la București, unde va începe să dea reprezentațiuni în sala Orfeu. — *Trupa teatrală din Băcău*, care a dat câteva reprezentații în sala teatrului din acel oraș, s'a dus la Pétra, unde va stă o lună, de acolo se va rentorce la Băcău spre a da o serie de reprezentații în timpul ernerii.

Teatrul național din București. Mercuri în săptămăna trecută s'a dat prima reprezentațiune de operetă. S'a jucat întâia oră „Giroflé-Girofla“, cu succes. Distribuțiunea rolurilor a fost următoreea: Iulian, Bolero; Mateescu, Murzuk; dna Odisianu, Giroflé-Girofla; dna Dănescu, Aurora; dșora Tomassiu, Paquita; Băjenarul, Marasquino; dna Mateescu, Pedro. Comitetul Teatrului Național, scrie „Românul“ a luat într'una din trecutele sale ședințe foarte practic și foarte folositoare măsură. Tote traducțiunile pieselor străine nu vor fi puse în repetițiune de cât după ce testul lor nu va fi deapropoe esaminat de comitet. Decă măsura va fi aplicată cu deplina rigore, urechile spectatorilor nu vor mai fi isbite de acele imposibile franțuzisme cari n'au cel puțin meritul de a fi grațiose și comprehensibile. Comitetul a mai hotărât ca de aici înainte nu se vor mai admite tăieri și prescurtări — des coupures — în dramele traduse după mării măiestrii.

Coruri de plugari în Sătmar. Am anunțat mai de mult, că în comuna Veșmort din comitatul Sătmar s'a înființat un cor vocal de plugari, sub conducerea dlui Vas. Szabó teolog absolut, care a și dat un concert. Acuma adaugăm, că tot în părțile Sătmarene, în comuna Craiu-Dorolț, plugarii români ș-au înființat un cor instrumental, care a și început să cânte în biserică. Un ce nou în ritul oriental.

Serată musicală literară. „Românul“ ne spune, că în curând se va da o serată literară, artistică și teatrală în „Intim-Club“ din București.

Teatru național din Iași. Citim următorele în „Liberalul“: „Sântem în pozițiune de a afirma că comitetul teatrului pentru stagiunea această a făcut tot ce i-a stat prin putință ca să lărgescă cercul artistic și să dea o față mai demnă scenei prin decorurile noi, cari după cum am spus în unul din numerile noastre trecute, ies din penelul pictorului decorator G. Fredas. „Repetițiunile s'au început de vre-o câteva zile luându-se în studiu de-o-camdată piesa dlui V. Alecsandri, „Ovidiu“. Ni se asigură că înscenarea acestei piese ne va transporta cu totul în secolul lui August, atât ca decor cât și ca costume și mobile, pentru esactitatea căreia nu se cruțăa nici o cheltuială, ér artiștii însărcinați cu îndeplinirea rolurilor studiază cu multă activitate și gust. „Repetitorul, se vorbește, că s'a ales din cele mai frumoșe piese de actualitate, ér din timpurile trecute, pe ale autorilor celor cu renume literar.“

C e e n o u ?

Sciri personale. *Di V. Alessandri*, a fost ilele trecute la Sinaia, pentru a presint omagele sale reginei Elisabeta. — *Di dr. G. Crainicean* s'a mutat din Budapesta la Iași, unde deocamdată va tină ca agregat la facultatea de medicină un curs liber despre blele de ochi, pn ce se va sistemis catedra de oculist. — *Dra Sarmina Bilcescu* este cea dintie română, care studiez dreptul; dsa a și trecut un zamen cu elogie la facultatea de drept din Paris, unde acuma urmez anul al doile. — *Di Duiliu Zamfirescu*, atașat de cl. I pe lng ministerul afacerilor străine in Bucureșci, a fost numit profesor de limba română la liceul st. Gheorge clasele I, II și III. — *Di A. D. Xenopol*, profesor la universitatea din Iași, a tinut la deschiderea cursului anual un discurs asupra „Epocei Fanarioților.”

Bucurie la curtea română. „L'Independance Roumanie”, din Bucureșci publică scirea, c in sferile nalte din capitala României se vorbește despre o veste ce ar esplic att lipsa reginei din capitală, ct și strunința de a nu se aduce principele moștenitor Ferdinand in țr.

Covr româneșci la Paris. Contesa Andreiu Bethlen născută Livia Mocioni a făcut, după cum anunțrm și noi, o colecțiune de cele mai frumoșe covre și pături țsute de țrncele din Șeica-mare in Ardeal sub supraveghierea dsale pe resblele lor primitive. Contesa a trmis aceste lucruri la Paris in espozitiunea industrială international, unde ele sînt admirate de toți pricepetorii. De curnd le-a studiat și ministrul frances de comerciu, dl Legrand și diariul „Bulletin Official” dela 2 octombrie laudă mult aceste lucrări de ale țrncelor române.

Adunare invttorsc. Subreuniunea invttorilor gr. or. din *protopresbiteratul Geoagiului* a tinut adunarea sa generală in Hondol la 22—24 septembrie st. v., participnd un numer mic de invttori; s'a constatat, că in frte puține comune se prt condice scolare; dl A. Vlad a tinut o prelegere practică despre cuvntul „sac,” dl A. Ioan a vorbit despre „Vulpea și racul” după cartea I, de lectura de D. Popescu; presidiul a recomandat invttorilor să intrețin corespundinț cu invttorii mai esperti; s'a decis ca pe spetele reuniunii să se trimită un invttor, la sudiul industriei de casă ce Petru Grama va tină in anul viitor la St. Jude; s'a arătat că biblioteca posedă 49 opuri in 57 volume; viitor adunare generală se va tină joi, vineri și smbt după Paști.

Italianii și românii. Dl dr. Vasiliu Lucaciu, redactorul „Revistei Catolice” care a inceput să ies la Sătmar, fcnd in vr trecută o călătorie la Roma, scrie in revista amintită, că cercurile cele mai inalte din Roma și însuși pontificele snt cu cea mai amic inclinațiune ctr frații lor, românii din rsaritul Europei. Ei cunosc in detaliu tote relațiunile, pricep dorințele nstre, ne urmăresc cu afecțiune sinceră.

Academia Română. Vineri, 4/16 octombrie, a tinut ședință publică; di V. A. Urechia a dat citire nuei sale scrieri dramatice „Marțial.” La 26 septembrie v. tribunalul Ilfov, secți 4, a pus in posesiune Academia asupra nudei proprietăti a averei rămasă dela regretatul dr. Obedenaru, conform testamentului său, de dl Pandele Obedenaru. Asupra usufructului acestei averi, precum și pe dna Obedenaru, soșia decedatului fost ministru al țărei la Athena, in posesia legatului ce i-a fost lăsat prin testament. „Voința Nat.” afla că d-na Drăgulănescu și d. Stefan Gheorghidi, prin procuratori, dnii advocați G. Triandafil și Daniilean, au atacat testamentului lăsat de defunctul lor frate, doct. Obedenaru.

Amnarea unei căsătorii. Acum cteva ile, la Constantinopol, fiica cea mai tinără a principelui Halim, cel din urmă fiu al lui Mehemet-Ali, er să se cstoresc cu vrul ei, fiul decedatului principe Mustafa-Fazyl pașa. Totul er gata pentru ceremonie, când se anunță invitatilor că toaleta miresei comandată la Paris, neso-sind încă, căsătoria s'a amnat peste o lună. Bucatele pregătite pentru msa de nuntă fură imprtite săracilor.

Curiositțile modei. Corporațiunea cismarilor din Berlin a dăruit museului din acest oraș colecțiunea inclțmintelor ce purtau personagtele marelui cortegiu istoric organizat acum in urmă de acest corporațiune, cu ocaziunea celui d'al șeselea centenar, al fundațiunii sale. Peste doue sute din aceste inclțminte au fost lucrate intocmai după tablouri, sculpturi, miniatuere și alte documente din cele din urmă șese secole; se vede inclțminte purtată in tot veul din mijloc de diferitele clase ale societății; este un curios specimen al aberațiunilor escentrice ale modei, care scie a face ca deșertăciunea omenéscă să primsc tte incomoditățile contrarie igienei.

Clavirul vorbitor. In salnele din Belvedere Houve, la New-York, se află ađi o mașină numită clavirul vorbitor, a adus de curnd din Viena o societate de anonimi. Acest mașină este frte complicată, are in mijlocul ei un fel de fle și este incunjurat și trece prin ea o multime de resorturi, pistne, tuburi, etc. etc. Aprópe de gura flelor se află o cutie de lemn de mărimea unei csmiđi destinată a indeplini funcțiunile unui larinx omenesc. Naintea larinxului se vede nisce buze și o limbă de cauciuc de colre roșie. Limba și buza de desubt sunt mobile și trebuie unse neconținut cu unt de lemn, care este saliva mașinei vorbito-re. De desuptul larinxului se află o mică cutie ovală de mărimea unei lmi din care ese un tub intors servind de nas, pentru pronunțarea consnelor după moda Englezilor. Printr'o altă cutie mai mică trece un os de ipopotn care dă tonul. Mai sunt încă patru-spre-dece chei regulto-re ș'o multime de mici prțicele a căror descrițiune ar fi prea lungă. Pare că clavirul vorbitor este frte greu de manevrat și că numeróse părți ale ingeniosului seu mecanism sunt espuse a fi derangiate. Când operatorii vor fi bine esercitați, se asigură că se pte vorbi ori-ce. Pn acum, cuvntul „tată” este aprópe singurul ce se pte pronunță cu totul bine. Este de ajuns cea mai mică greșli a esperimentatorilor pentru a scóte din mașină o serie de sunete asurđitoare, intocmai ca cutcuducitul găinilor după ce fac ouă.

Suișul și coborışul dragostei. La tribunalul din Londra, unde se pertractz promisiunile [de căsătorie, se intmpl frte adese-ori că se citesc scrisori de dragoste, se intlege tot-dnna spre cea mai mare bucurie a publicului. Dunđile o Miss Ella Arden a acusat pe un nobil lord, și scrisorile schimbate intre dnșii, după cum se părea, erau frte promițto-re pentru amndou părți. căci domnișra i le dase apărătorului său numai ca să se informeze despre ele, dar nici decum să se citsc in public. Un avocat viclen inse scie să-și ajute, o scurtă consultare și după aceea rugarea ctr judecători, ca deocamdată să i se permită să citsc numai intitularea, adecă cuvintele cu care i se adresez domnișrei lordul. S'a permis și el ceti număr după număr: 1. Stimabil domnișr Arden! 2. Dragă domnișr! 3. Adorabil Ellen! 4. Dulce mea Elly! 5. Favorita mea, idoiul meu! 6. Unica mea iubită soție! 7, 8 și 9. ngerul meu, tot al meu! — — (pauș). 10. Dragă Ellen! 11. Domnișra mea! 12. Domnișrei Ellen Arden! 13. Dmn! — — — Nobilul lord f condamnat la 100 punți sterlingi des-păgubire.

Salon igienic.

Căscatul adesea vine din stomac. Gastralgiicii simt această trebuință, care se repetă c'o tenacitate durerosă. Căscatul este în general involuntar, cu toate acestea poate fi provocat. Adesea, el este simptomea unei bobe. Se observă în particular, în afecțiunile plămânului său ale inimii, precum și la începutul fie-cărui acces de friguri intermitente. Când căscatul ține prea mult, este adesea un fel de slăbiciune. Se poate schimba această afecțiune, luându-se un medicament care să producă vărsătura.

Un remediu practic pentru vindecarea ori-cărei rane seu tăieturi. Se amestecă unt-de-lemn bun de masline cu ceră și cu zahar pisat; cu această compozițiune se face un cataplasma și se pune pe mână. Rana se vindecă îndată și nu lasă nici un semn.

Obiceiul d'a mânca îndată ce te scoli din pat nu este general; Natura a făcut o excepțiune pentru copii, pentru cei în convalescență și persoanele slabe. Adultul, a cărui sănătate merge bine, poate a se dispensa. Totuși mâncarea ușoară diminuează are probarea igienistului, fie ea compusă de o cescă de cafea de Moka parumată, de o cescă de cafea cu lapte său de ciocolată.

M o d a.

O privire repede în ferestrele magazinelor de modă, o preumblare impregiurului Ringului e destul ca se vezi ce este modern în sezonul de toamnă și ca va fi elegant și practic pentru erna, care promite a fi splendidă.

Mai întâiu de toate amabile cetitoare. voesc să vă împărtășesc stoffele cele mai moderne de toamnă, a căror colorie variază dela verdele cel mai închis, până la cel mai deschis; dela albastrul cel mai frumos până la marine cel mai întunecat și mai ales colorile verde, marine, jeune pousse brună cenușie sunt cele mai moderne, erva stoffa cea mai elegantă e stoffa de loden bițioasă dură și fină, dela fabricatul cel mai fin până la cel mai dur, apoi mulțime de postavuri netede, punctate și desinate, catifea cu flori de reps ottoman, velours și alte multe stoffe grele.

Toiletele de promenadă sunt tare simple. O atare toiletă constă din o rochie largă decorată cu svitaș, ornată înainte cu o tunică lungă cu pține increșituri, cea din dreapta e tare puțin ridicată. Talia e tare scurtă și de comun la aceste toilete mai aparține un mantilet din catifea desinată, a cărui colorie armoniază cu stoffa rochiei și pelerie de dantele de pâr și peluche, ornată cu un colibru.

Alte toilete sunt gătite din catifea și dantele de pâr, și la aceste talia constă din peluche și dantele de pâr și pe umere au ca decorațiune mașine de panglice de moar în colorie rochiei.

Förte elegante sunt cele gătite din stoffă de dantele de pâr negre și decorate cu brogarie de mêtasă bordo; talia la aceste constă din Atlas negru decorat cu pompone de mêtasă bordo, o capotă de catifea neagră cu pompone bordo completează toileta.

Confecțiunilor celor mai noue și mai cu gust pentru sezonul de toamnă aparțin negreșit Redingotele cele mai lungi din stoffă de dantele de pâr desă seu etamine negru berluite cu mêtasă colorată, care armoniază cu decorațiunea peleriei; aceste mantilete nu au decora-

țiune lată, inse cu atata arată mai elegante; mânecile sunt largi și un capșor li e singura decorațiune.

O jachetă elegantă vești dillele trecute, acea erva gătita din postav negru fin, cu decorațiune de sūra roșu, rochia ce se potriviază la densa erva gătita din postav marine.

Toiletele cele mai elegante de călărit a amaziunelor vieneze nu mai sunt negre, ci de comun gătite din postav de colorie cenușie și verde întunecată și constau din o rochie lungă cu increșituri bogate și o jachetă tare scurtă. Partea dinainte se deschide în o vestă, care puțin se vede. La aceste mai aparține un guler alb, manșetele lipsesc, manși lungi sure și un cilindru cu căpățină josă care e decorat cu un vel alb, cenușiu verde.

Pelériile de toamnă sunt förte drăgălașe. Fasonul cel mai modern e „capote” gătite din peluche, din catifea, din loden și decorat cu dantele de pâr; tare elegante pentru visite sunt cele gătite din peluche suriu și dantele de pâr de asemenea colorie, din catifea marine desinată cu roșu și pentru copile de patru ani cele albe de catifea și decorate cu pompone de mêtasă creme.

Al doilea fason elegant e „Mephistocles” cu căpățină susă și pênă lată; se gătice din catifea și ca decorațiune servesc panglice de moar.

Banetele sunt ervaș moderne, nu e magazin de modă, în care să nu vești espuse aceste cochete pelerii; cele mai plăcute sunt gătite din peluche bordo, din catifea marine și verde, ca decorațiune au în partea unde sunt redicate o mașină seu pasere micută.

Mănușile cele mai moderne sunt fabricate din piele naturală de cerb cu bodărie de mêtasă și se capeta în toate colorile.

Baletul „Excelsior” a adus o adevărată noutate în lumea elegantă, anume, brașeleta așa numită „Excelsior,” lucrată din aur și decorată cu un briliant mic — într'adevăr o sculă förle frumoasă.

Cerceii cei mai moderni sunt cei lucrați în forma albei regine, la acești aparține încă un colier elegant cu vre-o douăzeci de floricele de aceste și două brașele.

Hărtia cea mai căutată și totodată cea mai modernă pentru epistole e așa numitul „Mahdi papir,” o hărtie dură și de colorie roșie ca sângele, cu devise în limba arabă și sentințe din coran.

Parfumul ce dominiază în acest sezon — e mirosul dulce al viorelelor și al trandafirilor galbeni.

Valhria.

Călindarul săptămănei.

Diua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sərbătorile.	Sorele resare	Sorele apune
Dumineca 22 după Rusale. Luc. VIII. 5—15 inv. 10.					
Duminecă	13	25	(†) Sf. Paraschiva	6 36	4 49
Luni	14	26	Mart. Lukian	6 37	4 49
Martți	15	27	Mart. Longin	6 38	4 46
Mercuri	16	28	Prof. Osie	6 40	4 44
Joi	17	29	Ap. Luca Evang.	6 41	4 42
Vineri	18	30	Prof. Ion	6 43	4 40
Sămbetă	19	31	Mart Artemie	6 35	4 38

Abonații a căror abonamente au expirat cu nr. 39 sunt rugați a le rennoi de timpuriu.

Proprietar, redactor respunđător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare.